

Държавни чиновници. Боляринъ и държавенъ чиновникъ били думи синонимни и еднозначещи. Онзи, който билъ държавенъ чиновникъ, сщеврѣменно билъ и боляринъ. Всички български магистри, кавкани, капетани, писци, десеткари и пр. били боляри и като такива заимали разни държавни длъжности въ централното управление и областитѣ на българската държава. По-голѣмата частъ отъ българскитѣ боляри, държавни чиновници, особено въ първия периодъ, били наслѣдствени, и службата заедно съ достойнството и званието по наслѣдство прѣминавала отъ бащата на синоветѣ. Но често българскитѣ владѣтели и сами назначавали чиновници. Князь Борисъ назначилъ за областенъ управителъ Боритакана, Добета, Дристра и Таридина; царь Симеонъ назначилъ Теодора олгу-тарканъ, а пъкъ царь Самуилъ назначилъ за управителъ на гр. Скопие Романа, вторъ синъ на царь Петра. Подъ византийското владичество много отъ старитѣ български болярски родове изчезнали и се изгубили, и затова, споредъ извѣстията на византийския историкъ Георги Адрополита, царь Иванъ Асѣнъ II, както и другитѣ негови прѣдшественици, сами назначавали военни, административни и финансови чиновници въ наново завоеванитѣ и присъединени отъ тѣхъ български области, които и слѣдъ възобновението на българската държава били останали подъ византийската държавна власть²⁰⁶.

Владѣтелски придруженици. Боляритѣ съставляли стражата и свитата на българскитѣ владѣтели. Тѣ ги придружавали въ военнитѣ походи или при обиколкитѣ

²⁰⁶ Асѣн. 46. „Τινὰ μὲν τῶν φρουρίων καταλειπὼς [ὁ Ἰωάννης Ἀσάν] δεσπόξῃσθαι ὑπὸ Ῥωμαίων τὰ πλείω δὲ ὑφ' ἑαυτὸν ποιησάμενος στρατιώτας ἐν τούτοις τάξας καὶ στρατηγοὺς καὶ τοὺς εἰσπρατομένους τὰ δημόσια φορολογήματα“.